

Izhaja trikrat na teden vsaki torek, četrtek in soboto.

Stane za celo leto za Ameriko (izven Chicago) \$3.00. Za Evropo \$3.50. Za Chicago \$3.50.

Issued three times a week every Tuesday, Thursday and Saturday.

Subscription for United States (except Chicago) per year \$3.00, for Europe \$3.50. For City of Chicago \$3.50.

EDINOST

OD BOJA DO ZMAGE

VINCIT OMNIA VERITAS

SI DEUS NOBISCUM QUIS CONTRA NOS

BODES ZMAGAL EDINO V TEMNAMENJU

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL. UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879

Nesloga tlači

ŠTEV. (No.) 105.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 7. SEPTembra — THURSDAY, SEPTEMBER 7, 1922.

LETO (Vol) VIII

1,007.450 DELAVCEV IN KMETOV POMORJENIH.

Španska inkvizicija je predmet, katerega si naši ta-rdeči privoščijo od časa do časa kot kak masten ocvirk na svojo godlo, katero izdajajo za uboge slovenske želodce v Ameriki, zato ni čudno, da jih je toliko, ki imajo pokvarjen želodec. Kadar ne vedo kaj pisati, posebno kadar so uredniki še pod vpljivom velikega "mačka," tedaj je prav gotovo, da boste čitali v vsaki drugi vrstici od strahotah "španske inkvizicije" in "krutosti" katoliških menihov, ki so klali in mučili nesrečne žrtve svojega "fanatizma" in o potrebi svobodomiselnosti, ki ima namen pobijati to "vero, ki rodi tako grozoto."

Toda kaj pa je počel grdi socializem na Ruskem, o tem pa nočejo ti preroki nič vedeti. Strah spreletuje človeka, ako bere o grozotah, katere so počeli boljševiki z nesrečnimi svojimi žrtvami.

Zato pa vprašamo naše ta-rdeče bratce: Kaj pa pravite o početju ruske vaše "Čeke?"

Boljševiška vlada je izdala te dni uradno poročilo o svojem uspešnem delovanju za "svobodo delavstva" in tu čitamo, da je tekom treh let takozvana čeka ali "rdeča inkvizicija" umorila v Rusiji en milijon sedem sto šestinšestdeset tisoč sto osemnajst oseb in sicer: 6.775 profesorjev in učiteljev, 8.800 zdravnikov, 355.250 drugih izobraženih, kakor odvetnikov, umetnikov, učenjakov, pisateljev, urednikov, 1.234 duhovnikov, 54.650 oficirjev, 260.100 vojakov, 59.000 policistov, 12.950 posestnikov, 192.350 delavcev in 815.100 kmetov. Toraj je strašna "čeka" pomorila v treh letih več ljudi kakor je pa padlo ruskih vojakov v celi petletni svetovni vojski.

Naše slovensko rdeče delavstvo o pozarjamo na te strašne številke posebno na velikanske številke umorjenih delavcev in kmetov. — Vidite, to je socializem v resnici! Nekaj drugega, kakor ga pa vam slikajo razni rdeči izkoriščevalci in krvoseši. Pomislite pod pretvezo: svobode(?) delavca so pobili 192.350 delavcev (reci in piši sto in dva in devetdeset tisoč tri sto petdeset) in kmetov pa 815.100 (reci in piši osemsto petnajst tisoč in sto.)

Živio, Zavertnik! Živio Zajec in vsi drugi apostoli "čeke." Le pripravljajte pot taki-le zverinski vlad, morda boste med prvimi, bi boste občutili njeno sladkost.

ZASAČENI ČRNOROKARJI.

Chicago, Ill. 6. sept. — Zadnje nedeljo je prišlo med dvema italijanima na 612 De-Koven ulici do revolverskega dvoboja. Ko je policija dospela na lice mesta sta zbežala v neko bližnjo hišo v katero sta bila zasledovana po policiji. V hiši je policija našla večjo zalogo smodnika, dinamita in drugih eksplozivnih stvari, ki se jih rabi pri izdelovanju bomb itd.

ALI BODO Z JUNCTION PORAZILI DELAVSTVO?

Generalni sodnik Daugherty, ki je slovesno izdal sodno prepoved proti stavkarjem, da isti ne smejo propagirati za stavko ne posamezno ne kolektivno, je mislil, kakor z njim tudi vsi železniški magnatje, da s tem je zadan delavstvu udarec in, da s tem korakom je delavstvo kratko malo premagano in vrženo iz svojih zakopov. Toda organizirani železničarji se prav malo zmenijo za Daughteryeve prepovedi oni vstrajajo na stavki, dokler ne bodo dospeli do svojega cilja in to je zmaga nad krivico, ki jim jo hočejo zabičiti železniški magnatje s svojo trdosrčnostjo.

Daugherty ima sicer pravico izdajati indžunkšne, toda vprašanje je, na kakšni podlagi je ta zadnji indžunkšen izdal proti delavstvu. Ali je mislil, da bo s tem svojim korakom razbil delavsko-solidarnost? Ali je mislil, da se ga bodo organizirani železničarji ustrašili in se bodo lepo po hlapčevsko vrnili na delo in zopet naprej garali za nikdar siti žep železniških magnatov? Če je to mislil se je globoko zmotil! Delavstvo zahteva svojih pravic, katere mu hočejo kratiti pri življenju kapitalisti — pravice hoče in ničesar drugega!

Kje je bil pa Daugherty tedaj, ko so ti magnatje začeli zniževati plače svojemu delavstvu? Kje je bil Daugherty, ko so železniške družbe znižale plače prožnim delavcem, da so prejemale na uro borih 17 in pol centov na uro? Kje je bil tedaj? Zakaj ni izdal kakega indžunkšna tedaj proti železniškim magnatom, ko je vendar sleherni človek videl, da se goji krivica delavstvu? Vse to da slehernemu mnogom misliti, da vidi, s kom se družijo ljudje, ki sede na merodajnih mestih v naši vladi. Vendar ravno ti slučajni delavstvu odpirajo oči, da vidi, kdo mu nudi prijazno roko. Ako je delavstvo pametno, si naj te le slučaje temeljito zapomni in naj na vse to temeljito odgovori s svojimi glasovi pri prihodnjih volitvah!

JAPONCI KUPUJEJO OD AMERIKE OVCE.

Laramie, Wyo. 6. sept. — Japonci trgovci so pokupili nad 300 ovac Rambouillet pokoljenja v državi Wyoming, katere bodo importirali na Japonsko.

AVTOMOBILI V AVSTRIJI SO SLANI.

Washington, D. C. 6. sept. — Ameriški konzul, ki se je pravkar vrnil iz Nemške Avstrije, pripoveduje, da stane najnižje vrste avtomobil na Dunaju do 3. milijone avstrijskih kron.

RAZNE NOVICE.

ZVEZA NARODOV IN KRIZA AVSTRIJE.

Pariz, 6. sept. — Zastopniki narodov, so se danes spravili k razmotrivanju o krizi, ki visi kot Damoklejev meč nad beraško Nemško Avstrijo. Sliši se, da se namerava spraviti skupno svoto med zavezniki in isto posoditi Avstriji, da se jo reši iz sedajnega poloma.

HUGHES DOSPTEL V BRAZILJO.

Rio de Janerio, 6. sept. — Državni tajnik Hughes, ki je šel v Brazilijo na svetovno razstavo, je srečno dospel včeraj v to mesto. Sprejet je bil slovesno od brazilskih uradnih dostojanstvenikov.

NEMŠKI INDUSTRIJSKI MAGNAT PODPISAL S FRANCOZI POGODBO.

Berolin, 6. sept. — Znani nemški industrijski magnat Hugo Stinnes je včeraj podpisal pogodbo za rekonstrukcijo v razdejanih pokrajinah severne Francije za svoto 13 tisoč milijonov frankov.

LA FOLLETE ZMAGAL PRI PRIMARNIH VOLITVAH.

Milwaukee, Wis. 6. sept. — Senator Robert M. La Follette je zopet prodril z veliko večino pri primarnih volitvah države Wisconsin. V samem Milwaukee je dobil 25 tisoč glasov večine.

REŠILNO DELO ZA REŠITEV ZASUTIH RUDARJEV SE NADALJUJE.

Jackson, Cal. 6. sept. — Delo za rešitev zasutih premogarjev v Argonaut rudniku se nadaljuje. Sedaj so oddaljeni še kakih 75 čevljev od rudarjev, od katerih jih loči debela kamenita plast. Predvčerajšnjem so čuli reševalci dva lahka poka, kar je znamenje, da morajo rudarji biti še pri življenju, vsaj nekaj izmed njih.

POGANJANJE MED ŽELEZNIŠKIMI DRUŽBAMI IN STAVKARJI.

Washington, D. C. 6. sept. — Zastopniki železniških družb in voditelji stavkarjev so se baje zopet sešli na tajno konferenco, kakor poročajo začetna poročila. Obe stranki se trudite, da bi premostile prepad, ki jih razdvojuje. Senioritetne pravice so baje še vedno na poti železniškim magnatom, da ne morejo podpisati miru s stavkarji.

VROČI SEPTEMBER.

Chicago, Ill. — Vročina, ki se je pojavila zadnje dni je spravila živo srebro v merilu do najvišje točke v tem letu. Zadnje dni je priklopelo parkrat celo do 98. stopinj. Vremenslovcvi bilježijo, da je letošnji september najbolj vroč izza mnogih let.

GRKI PROSIJO ZA PREMIRJE.

NAPROSILI SO ANGLEŠKO VLADO, DA POSREDUJE.

Smirna, 6. sept. — Glasom zadnjih poročil, turške čete še vedno potiskajo grško armado nazaj. Grki se umičejo in so v strahu, da bodo ljudje grške narodnosti, ki so naseljeni v Mali Aziji in tuji drugi kristjanski narodi padli v roke turške neusmiljenosti. Vse pričakuje masakriranja od strani otomanov.

Iz Londona poročajo, da je grška vlada naprosila tajno angleško vlado, da posreduje v Carigradu pri turški vladi, da bi podpisala premirje. Grki so baje pri volji podpisati premirje na podlagi, da izpraznijo vso Malo Azijo, ker baje niso več v stanu zadrževati navala, ki ga je vprizoril proti grkom Kemal Paša, vodja turških nacionalistov in sedanjí glavni poveljnik turške armade.

Situacija na grški strani je kritična in grška se nahaja v škripcih. Grški državniki sedaj spregledavajo, da so s svojo lakomnostjo predalec zavozili svoj vladni voz. Med grškim narodom se povrača želja za stariim Venizelosom, ki je najspretnejši grški državnik in diplomat.

Turčija je baje moralno podpirana od strani Francije. Vsaj tako se sliši iz gotovih strani, tudi baje je prejela gotovo količino municije in orožja od Francije. Francija je baje dobila od Turčije garancijo, da bo slednja kakor hitro izgotovi z grško v Mali Aziji nastopila z oboroženo silo proti boljševikom. Francija vstraja še vedno na stališču na drugi strani nasprotnega prepričanja, da vsak napad na današnjo Rusijo z oboroženo silo bo isto le še bolj združil in ojačil v boju proti zunanijim sovražnikom.

IZ JUGOSLAVIJE.

Strasna smrt radi stekline. Domači pes je vgriznil posestnika Ivana Ploh iz Formina na Spodnjem Ptujskem polju. Ubogi Plohl se ni brugal za ugriz in je sam stekel. Ko se je zavedel, da se ga je oprijela steklina in je čutil, da se bližajo napadi pobesnelosti, je sam prosil, naj ga zvežejo, da ne bi koga ugriznil. Ko je minil prvi napad se je zopet zavedel je prosil, da ga odvedejo v bolnico. Ganljivo je bilo njegovo slovo od domačih in sovaščanov, katere je prosil, naj mu odpustijo, če je koga razžalil in naj molijo zanj, ker med nje se ne bo več povrnil. Plohl je dobro vedel, da ne bo več ozdravel, prepeljali so ga v bolnico v Ptuj, kjer je po dveh dneh med neznošno mučnimi in strašnimi napadi pobesnelosti izdahnil. V Pasterjev zavod v Zagrebga niso peljali, ker je bilo že prepozno in vsako zdravljenje izključeno.

Ubijalec lastnega očeta pred sodiščem. Pred zagrebškim sodiščem se je vršila razprava proti divjaškemu ubijalcu lastnega očeta. Dne 15. aprila t. l. sta se v Deseniču na Hrvaškem Zagorju sprla med seboj sin Josip in oče Matevž Krčmar. V prepiru je udaril sin z nekim topim orodjem očeta štirikrat po glavi, da se je ta onesvestil. V nezavesti ga je še tako dolgo obdeloval z udarci, da je oče umrl. Ubijalec Josip Krčmar je star 20 let, oženjen in oče enega otroka.

Okrožnemu agrarnemu uradu v Mariboru. Na Vurbergu se govori, da bodo grofu Herberstein pustili veliko več zemlje kot mu gre in sicer radi vzgledne živinoreje. Ta vzgledna živinoreja je v tem: V hlevu je govedo vseh pasem. Polovica (Dalje na 4. strani.)

DENARNE POŠILJATVE.

Vsem pošiljateljem denarja naznanjamo, da pošiljamo denar v Jugoslavijo v kronah in dinarjih, kakor tudi v ameriških dolarjih. Denar se dostavlja na najbližnjo domačo pošto prejemnika in sicer to izvršuje "LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI" s katero smo v zvezi. Kadar pošljete nam denar, vedno označite na navodilni listini, kako želite, da se denar odpošlje v kronah ali ameriških dolarjih.

Včerašnje cene so bile:

Jugoslovanskim kronam:	Italijanskim liram:
500 — kron.....	\$ 1.75 50 lir
1000 — kron.....	\$ 3.35 100 lir
5000 — kron.....	\$ 16.25 500 lir
10,000 — kron.....	\$ 31.50 1000 lir

Za pošiljatve v ameriških dolarjih smo dobili posebne cene in računamo sedaj: Od \$1.00 do \$25.00 računamo 40c. Od \$25.00 do \$50.00 računamo 75c. Od \$50.00 do \$75.00 računamo \$1.00. Od \$75.00 do \$100.00 računamo \$1.50. Za vsa nadaljna nakazila računamo po 1c in pol od vsakega dolarja.

Denar pošiljamo tudi potom kabla ali brzojava.

Za vsa nadaljna navodila pišite na:

BANČNI ODDELEK "EDINOST"

1849 West 22nd Street

Chicago, Ill.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Edinost Publishing Company.

1849 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 0098.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Three Times a Week by

EDINOST PUBLISHING CO., 1849 West 22nd Street, Chicago, Illinois.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Fej! Sram jo bilo!

Največja čast ženskega stanu je sramežljivost in dostojnost. V ženski vidi zlasti Amerikanec osebo, ki je dostojna v vsem svojem življenju in obnašanju, mišljenju in govorjenju. Zato ameriška olika zahteva, da se ne sme govoriti vpricho ženske veliko stvari, katere so same na sebi popolnoma nedolžne, ako so možki sami med seboj.

Vemo pa tudi dalje, da je pokvarjena ženska največja nesreča za vso okolico, v kateri živi in deluje. To je strupena kača, ki s svojim nečistim strupom zastruplja srca in glave mladini in uničuje poštenje in sramežljivost pri vseh, ki so tako nesrečni, da morajo biti v njeni bližini. Tisoče src okuži, tisoče nedolžnosti uniči, tisoče glav napolni s sramotnimi mislimi in jih vleče v moralni propad.

Slovenski stariši, kaj ne, kako skrbno vi čuvate pri svojih otrocih zlasti to stran njih življenja. In prav je tako! Vi namreč veste, da je vaš sin samo takrat in do tedaj dober in srečen, dokler ga ne bo okužila nemoralna grda mesena strast, ki mu bo požgala v njegovem notranjem življenju vse poštenje, vso sramežljivost, vso ljubezen do vas, do dela, do vsega, kar je dobrega in vzvišenega in da ga bo ravno ta strast iztirala iz vašega doma in ga spodila po svetu v naročje najgršim strastem v strašno nesrečo njemu samemu in tudi vam, nesrečnim njegovim starišem. Še hujše je to pri ženski mladini.

Zato pa, gorje svetu radi pohujšanja . . . !

Mrs. Konda, ali se ne sramujete kot ženska in kot mati priporočati, kar Vi priporočate in sicer tako očitno, tako sramotno in nagnjusno, da se studij tudi najpočlejšemu človeku?

Mati ste! Solze mater onih nesrečnih žrtev, katere boste okužili in zastrupili s to pornografijo, kakor jo oglašate, bodo klicale prekletstvo na vas in na Vaše otroke. Če tudi ne verujete v Boga, veste pa, da je največja krivica pohujšati starišem mladino, da je najstrašnejša krivica moralno pokvariti koga. Kdor komu oropa denar, je krivica, pa se lahko popravi. Kdor komu ukrade moralno, ukrade mu vse. Tisoče žrtev po jehah, po bolnišnicah, po norišnicah so strašne pričre tega!

IZ SLOVENSKEGA NASELBIN.

Pueblo, Colo. — V spominu mojemu ponesrečenemu bratu

MICHAELU ŠPILER.

Ti nepozabljeni in dragi moj brat Mihael.

Spominjam se svojih otročjih let, kako sva mi dva trgala prve vijolice in lovila prve metulje.

Skupaj sva se igrala, skupaj spala, skupaj delala, skupaj sva k sveti maši hodila in skupaj v Marijino družbo pristopila. Skupaj sva bila pri prvem svetem obhajilu in skupaj pri sveti birmi.

Skupaj sva živela do tvoje grozno smrti.

Oh! Zakaj si me zapustil, ti moj nepozabljeni brat. Kaj je bilo krivo, da si si izbral tako grozno smrt? Morebiti so ti kriva tvoj oče, ali mati, ki sta te tako ljubila? V vsakem pismu, ki sta ti ga pisala, je bilo pisano: „Moj Miha, moj preljubi sin, zmiraj misliva na tebe!“

Sedaj si jima napravil pa tako žalost, da te še tvoja ljuba mamica ni mogla poljubiti na tvoje mrzlo lice, niti mogla potočiti solze ob tvoji gomili. Kaj bo tvoj oče rekel, ko zve to prežalostno novico?

Oh! Žali Bog, kako grenke ure imajo tvoj oče in mati na stare leta. Ker ni še leto minilo, ko so zgubili svojo 23-letno hčer. O, ti nepozabljeni brat, kako mi, tvoji bratje in sestra žalujemo po tebi.

Ali eno upanje nas še tolaži, ker gotovo se snidemo nad zvezdami. V 37-letu svoje starosti si zapustil ta svet. Zapustil si svojo ženo, s katero sta tako kratke ure bila skupaj, komaj leto in pol. Njo si zapustil, ki te je tako srčno ljubila, da bi rada sama življenje dala za tebe. O, ti neusmiljena smrt, kako grozno imaš srce. Zakaj si vzela očeta komaj štiri mesece staremu otroku? O, ti neusmiljena usoda človeška, kaj človek vse dočaka v tem kratkem svojem življenju. Toda spomin na tebe, dragi brat, ne bo zamrl nikoli v mojem srcu. Živo se te bom spominjal

ko konca svojega življenja. Da si bil blaga duša, to je videl vsak kdorkoli je spregovoril s teboj par besedi. Treba je pozabiti na vse, toda mi smo dobro vedeli, kam je nagnjena tvoja duša in s kom čuti tvoje srce. Ker si hotel živeti v miru in se nisi vdal valu javnosti, da bi te vlekli od tvoje katoliške vere, kakor jih vleče dandanes na tisoče in tisoče tvojih rojakov od katoliške vere. Spolnoval si oblubo, ki ti je rekla: „Moj sin svojo mater boš sedaj zapustil, ne zapusti pa nigdar svoje nebeske mamice, Marije!“

O, ti brat, kdo bi si mislil tega, ko sva se v prostih urah pogovarjala in delala načrte za bodoče življenje, kdo je mislil tedaj, da te bo tako hitro vzela neizprosna smrt in ti prekrizala vse načrte. Ali prišlo je kar naenkrat, kar mora priti prej ali slej, to je smrt. Danes tebe, jutri mene, to je njena grozna pesem. Vem pravdobra, da ti je bilo to kratko življenje trnjeva pot. Vem pa tudi, da si si želel še dolgo življenje, saj si se zmiraj pogovarjal, da boš šel čez par let nazaj v staro čomovino pogledat svojo dobro mamico in očeta, da jima boš stal ob strani in v pomoč na stara leta. Oh, kako bridka jih bo zadela ta novica o tvoji smrti, saj vemo, da so ti oče zmiraj pisali, pridi! Pridi, dragi sin domov, ker moje ure so štete, moja leta so se stekla in stojim že blizu hladnega groba. Pridi, da mi boš podal hladen požirek vode, ko bodo moje ustnice vse suhe, ko si ne bom mogel sam več pomagati. Kako bridke solze bo točila tvoja dobra mamica in klicala: zakaj si me ti, drago moje dete zapustilo? O, ko bi jaz bila, kakor so moje misli, bi pohitela čez gore in morje, do svojega otroka, da bi mu potočila svojo srčno žalost in pomolila pri njegovih zemeljskih ostankih.

Da, dragi, ti si šel od nas v boljše življenje, odtegnil si se trpljenju in kruti borbi za življenje, nas pa še

čaka in gotovo pride tudi za nas čas, ko pridemo za teboj.

Tvoj žalujoči brat.

Joe Špilar.

Willard, Wis. — Cenjeni g. urednik! Ker smo tudi willardske farmarce ob poletnem času vedno zaposljene z delom, nam malo časa preostaja za dopisovanje.

Kakor je bilo poročano v listu Edinost števil. 100, v dopisu iz Willarda, so poljski pridelki dobro obrodili. Tudi jabolka so polna, da se veje šibe. Sporočite g. urednik prijatelju Pavletu, kadar se v Vašem officu javi, da se naj kar na Willard izmuzne; žepe mu homo z jabolki napolnili, pa še en žakel na hrbet naložili, pa ne mislite g. urednik, da prazen žakel, ampak polnega z jabolki.

Dasiravno smo imeli dosti dela, nas pa vse eno ni zadržalo, da bi si ne privoščili par veseljih uric. Imeli smo pa tudi par veselje. Kakor rečeno v dopisu iz Willarda, se pisec zaletuje v mojega sina, da se je na veselici slabo obnašal, da so ga postavili in od kod še to, da so mu stariši potuho dali. Ne zagovarjam ga, ampak toliko pa rečem, da krivice ne trpim, ako me velja zadnji peden zemlje. To pa odprto povem, da še na vsaki veselici, kar smo jih imele, smo imele sitnosti. Na veselici ženskega društva je dala tajnica ukaz: Danes ima žensko društvo veselico, zato hočemo imeti mir!

Na tak trubl, kakor ga imajo pa fantje zaradi pasti, ti pa lahko odgovorim, gotovo ti o tem ni veliko znano, zato si o tem pisal. Jaz pod takim imenom, kakor si se ti počepisal farmarja ne poznam, pa tudi takega svetnika v pratikah ni. Podpiši se s korajžo, da vidijo, da nisi kak bojazljivec! —

Plačali nič, — zapora nič — ali usta ti naširoko si odprl, ker drug fanta zagovarjal je, zato pa para ti, široka usta spodobno si zapri, — kar v blagajnah se godi, — to mene prav nič ne skrbi. — Može zato postavljeno, na to naj pazijo!

Še tebe v sredo naj vzamejo, da ti vse v red spravil boš, — če v sicer mi sretka prevrte se, zato tudi jaz glave ne belim si, v moji hiši še dozdaj neznan mu je prosveta. — Ni dobila sveta!

Ti morebiti si tak sam, da prebiraš „Prosveto“ postran, — ker veš, kaj v njej vse bere se — meni to nič mar. — Ljudje so govorili, — po listih se prepirali — ko mene in tebe ni blo. Bodo se pa še prepirali, ko tebe in mene več ne bo!

Pozdrav vsem čitateljem,

Mary Zupanc,

in illardska farmarica.

Opomba ured. — S tem je ta debata v našem listu zaključena in o tem ne bomo priobčili ne ene besede več!

Bridgeport, O. — Ker so bolj redki dopisi iz naše nasebine prosim, da mi dovolite nekoliko prostora v vašem cenjenem listu Edinosti!

Po štirih mesecih in pol trajajočem štrajku, se je začelo tukaj zopet delati po premešanih. Dela se bolj počasi, ker zaradi železničarske stavke ne morejo dobiti zadosti kar, da bi šel premeš naprej. Upamo, pa da bodo tudi železničarji dobili v kratkem zahtevane pravice. Delo v rovih se tukaj ne more dobiti, ker je napolnjeno iz starimi delavci, tisti, ki so šli ob času stavke drugam za delom so prišli nazaj in tako gre zopet po starem potu čas naprej.

Dne 16. avgusta sem obiskala svojega sina v Paterson, N. Y., ki je napravil drugo slovesno oblubo v redu sv. Franciška. Ob tej priliki se prav lepo zahvaljujemo Rev. Father Very Benigen Snój v N. Y. za prijazni sprejem in za njih trud, ki so ga imeli z nami, kakor se tudi lepo zahvaljujem Mr. Valentinu Pavlič za stanovanje in Mrs. Kati Lambaršek za postrežbo. Bog naj vam vsem stokrat povrne!

Kar sem videla v Paterson mi bo ostalo za vedno v spominu.

Nekako 50 mladeničev je prikoralo v cerkev, vsak z križem v roki

pred oltar, da bodo napravili slovesno oblubo sv. Francišku in se posvetili za duhovski stan. 30 jih je napravilo prvo oblubo in so stopili v novicijat, med njimi tudi Slovenec Viljem Gabrejna iz Clevelanda. Drugo oblubo jih je naredilo pa 20. Kako je ganljivo za videti mladeniče od starosti 19. pa do 27. let, ki se odpovedo svetu in so namenjeni služiti edino tistemu, ki jih je ustvaril in zanje trpel, tako zaničevanemu Kristusu. Bilo je polna precej obširna in za ta dan krasno okrašena cerkev, večina soročnikov od mladeničev, ki so prišli od vseh krajev obiskati svoje sinove, oziroma brate. Kako veselih obrazov so sinovi pozdravili svoje stariše in soročnike. Bil je kratak čas, ko smo ga prebili skupaj pa vendar smo se veseli razšli, stariši z zavestjo v srcu, da njih sin ne bo zgubil tisto, kar je najdražje, kar zamorejo stariši svojemu otroku dati, vero.

Gospod urednik, ko človek gleda tako živo vero v srcu mladine si misli, ne bodo jo premagale moči pekla, kajti je sezidana na trdni Petrovi skali. Zatoraj naj se zaletujejo v njo še tako iz obrekljivosti in lažjo po časopisih, premagali jo ne bodo.

Ker se mi je dopis že precej zavlekel, moram skončati. — Priloženo dobite mali dar za podporo listu „Edinost“. Bog daj, da bi se vresničila vaša želja in želja nas vseh, da bi list začel izhajati dnevno.

Rojaki, ko se bodo razmere izboljšale, agitirajmo za list „Edinost“, vsi, ne samo zastopniki, ker dolžnost je vsakega, da se potrudijo za dobro časopisje, ker šele potem bomo imeli list vsaki dan. —

Pozdrav vsem čitateljem lista Edinosti in Ave Maria in Glasnika P. Srca, posebno pa vam gospodje uredniki, ki se trudite za nas. Bog naj vas požiira!

Mary Hoge.

Gilbert, Minn. — Prosim Vas, da bi mi odstopili nekoliko prostora v Vašem listu Edinosti, za moj dopis. Pravkar sem prejela iz stare domovine pismo oč gospoda Fran Lavtizarja, predsednika mladinskih domov v starem kraju. Na tega gospoda sem poslala ček za \$500.00, kakor je to potrjeno in označeno v njegovem pismu. Denar je večina od onega pribitka, ki se je dobil na prireditvi na dan 9. julija 1922.

Da se bo vedelo, kam je denar šel, zato objavljam to pismo, da bo vsak vedel zakaj se je nabral denar porabil. Denar se je nabral za mladinske domove in istega tudi odposlalo na pristojno mesto. V pomoč mladinskih domov smo darovali in delovali na prireditvi pri kateri grečast in hvala najprvo č. g. dr. Srečko Zamjenu, ker brez njihovih nasvetov bi nam ne bilo nikdar mogoče tako velikanskega programa izpeljati. Zatem hvala tudi vsem trgovcem in gostilničarjem in drugim, ki so kaj darovali v ta namen, katere darove se je spravilo v denar na tambuli.

Ker vem, da ste kratki s prostorom v listu, zato zahvalim najpriserčneje vse darovalce kar skupaj. Vsem najlepša hvala in Bog plačaj, kar ste storili dobrega za revno slovensko dečo v starem kraju. Hvala vsem po vseh nasebinih, ki ste delovali za to stvar in prispevali, da je tako nepričakovano dobro izpadla.

Pozdravljam vse darovalce.

Angela Preglet.

V Ljubljani, dne 1. avg. 1922.
Veledenjena

Mrs. A. Preglet,

Gilbert, Minn.,

Box 361, M. S. A.

Vaše cenj. pismo z dne 10. julija t. l. sem danes z veseljem prejel, pravtako tudi ček „The First National Bank, Gilbert, Minn., No. 5026, z dne 12.-7. 1922., glaseč se na \$500.00. —

Kot predsednik društva za mladinske domove se Vam v svojem kakor tudi v imenu društva ter vse slovenske dece naših domovcev najpriserčneje zahvaljujem. Zahvaljujem se pa tudi vsem sodelujočim pri

Vaši lepi prireditvi dne 9. julija 1922., koje obežni spored mi je vrli g. dr. Srečko Zamjen je prej poslal. Najpriserčneja zahvala bodi tudi vsem cenj. udeležnikom Vaše prireditve, sploh vsem in vsakemu, ki je kakorkoli pripomogel k tako krasnemu uspehu. Dobri Bog povrni stotero in tisočero vsem skupaj in vsakemu posebej. Požrtvovalnemu našemu g. Srečkotu se zahvalim seveda še v posebnem pismu. Občudujem, Mrs., velikanski in za naše razmere naravnost neverjetni uspeh Vašega dela. Bodite pa prepričani, da edlaste v korist bedni slovenski mladini, da stavite zapuščeni deci dom, ki ji bo nadomeščal ljubo domačo hišo ter ji nudi najskrbnejšo nego in najboljšo vzgojo. Dom, iz katerega bodo prihajali pošteni slovenski fantje in mladeniči. Plemenito delo! In blagor vsem, ki pri tem sodelujejo! Dal Vam Bog obilno uspeha pri vseh nameravnih bodočih prireditvah. Prosim, da blagovolite ohraniti svojo naklonjenost in podporo našemu društvu tudi v bodoče!

Izročite, prosim, najlepše pozdrave prijatelju g. dr. Srečko Zamjenu, obenem pa tudi toplotno priporočilo, naj pazi na svoje zdravje. Mi občudujemo njegovo požrtvovalnost in vstrajnost, toda njegova dolžnost je, da pazi na svoje zdravje. —

Najiskreneje pozdrave vsem prijateljem in dobrotnikom našega društva in Mladinskih domov!

V prilogi Vam pošiljam sličico našega novega Mladinskega doma, ki ga nameravamo zgraditi. Upamo, da se nam z božjo pomočjo in s pomočjo Vas blagih ameriških src to tudi posreči.

Najiskrenjeje pozdrave!

Udani

Ivan Lavtizar.

Chicago, Ill. — V nedeljo 10. septembra bo imelo društvo mož Najsvetejšega Imena in mladeniško dr. „Orlov“ (Holy Name Juniors) svoje redno četrtletno sveto obhajilo. Vsi člani naj se zbere ob četrtna osmo uro v cerkveni dvorani, kjer si naj vsak preskrbi društveni znak. Od tu odkorakajo pod vodstvom maršala v cerkev. Takoj po sv. maši je seja in vsi člani naj se je gotovo udeležijo. Seja je pa dopoldne, zato, ker bo zvečer zopet fer Prekmurških Slovencev. Četrtletnega svetega obhajila in seja se mora udeležiti vsak član pod kaznijo suspendacije iz društva, ako se to zgodi brez opravičbe. — Vsi člani obeh društev se vabijo, da se naj zopet lepo polazejo pri te priliki. Obe ti dve društvi sta vzorni društvi in vsakega četrtleta so do sedaj še vedno pokazali može in fantje, da so pravi može, ki vedo, kaj je prisega, kaj je dolžnost in so se skoraj vsi udeležili celega vsporeda. — Može in fantje, pridite tudi to nedeljo prav vsi, da nobenega ne bo manjkalo! Kaj? Ali bi to ne bilo veličastno, ako vas bo kakih 30 fantov in kakih 120 mož prikorakalo slavnostno v cerkev? Ali ne mislite, da boste s tem storili ne samo svojo dolžnost, temveč tudi veliko dobro delo, lep zgleč za vse one, ki še niso člani?

Može in fantje, hočete napredek pri svojem društvu? — Dobro, skrbite, da bo v nedeljo udeležba popolna, 100 procentna in kmalu boste videli napredek. — To vpliva! Tak nastop društev naredi globok utis na vse, ki ga vidijo. — Seja bo zato važna, ker bo treba narediti program za zimsko sezono, kaj bo društvo priredilo za svoje člane, za napredek društva. Spati ne smemo! Društva nismo ustanovili, da bi spalo. Kaj ne, može in fantje, da ne?

— S prihodnjo nedeljo se začne vsakoletna sedem dnevna pobožnost Materinskega društva kot priprava na glavni letni društveni praznik.

Vsi veliki uspehi so sezidani na samih napakah. — Zato, kdor se boji napak, ne bo dosegel nobenih uspehov.

Lažje je tujim mislim hlapčevati, kakor lastnim gospodovati.

SANJE.

(Spisal Milčinski.)

Včas se nisem brigal za sanje. Zbudil sem se, za hip se jih morebiti spomnil, pa jih takoj zopet pozabil. Kaj mi bodo: še za šaljav do bitek niso, sem si mislil.

Zdaj sem pa oženjen. Človek zjutraj vstane, treba, da je prijazen z ženo in kaj govori — vseeno kaj, da le beseda teče — pa govori o sanjah.

Žena mi je rekla: “Ti, čuj glej, naše literate; polovica vsake knjige — nič kot sanje! Lep denar si služijo s sanjami, veš, da ne pišejo zastoj! Ti, ki se ti toliko sanja, bi tudi lahko kaj napisal, ne bi ti škodovala kaka kronika postrani. Nove suknje si močno potreben — sram me je že s tabo...” “Suknja je še dobra,” sem odgovoril, “saj ima še oba rokava. Ali galoš mi je treba, galoše so skozi. Ni napačna tvoja misel.”

Tako se je zgodilo, da sem si pričel zapisovati sanje. In zdaj jih postavljam na prodaj.

Za pristnost in točnost se jamči tri leta!

Cena po dogovoru!
Prekupcem popust!

Prve sanje. Sanjalo se mi je o škorpionu. Ta škorpion je bil sila čudnega rodu: podoben je bil zobni krtačici, na hrbtu je imel vdelane tri rdeče drage kamene in skalkal je po tleh, po listju kakor nervozna kobilica. Strah me ga je bilo — ne? če me piči, beštija — pa tudi gnusil se mi je, kajti smelo trdim — ta “smelo trdim” sem čital v knjigi in mi je všeč — torej smelo trdim, da škorpionov nisem nikdar ljubil. Pa se mi je sanjalo, da sem se vendar ojunčil in se spravil ga lovit. Za orožje sta mi služili dve veliki krtači. Previdno sem se plazil za njim, sreča mi je bila naklonjena. Iop! sem ga pritisnil ob tla in stlačil, da je izdihnil svojo strupeno paro. Tačas pa zapazim, da ima ubita zver za rep privezано štirioglato škatlico. Hola! Odprem jo: kaj je bilo v njej? Lekarniško zdravilo zoper njegov lastni trup! — Ti prikazen ti! To mi ni bilo le malo po volji in sem si rekel v sanjah:

“Glej, v kaki smeri se po neskončni dobroti in modrosti nebes razvija zivalstvo v prilog človeštvu!”

Taló se mi je sanjalo. In zdaj vprašam: Ali niso čudne te sanje? Smelo trdim, izmisliti si jih človek ne bi mogel, pa če bi ves dan pero grizel. V istini zanimive!

Dam jih prav poceni. Sprejemem zanje v zameno tudi par dobro ohranjenih galoš.

Druge sanje. Včas se po kosilu zlekem; da laže zadremjem, pa vzamem knjigo v roko. Smelo trdim: to so najlepší trenutki mojega življenja! Čitam, čitam, pa kar naprej. Ali kar čitam v sanjah, je vse lepše in zanimivejše, kakor je v knjigi. Ni, da bi govoril: sami Sherlock Holmesi se mi sanjajo. Fino!

Zadnjič sem tako čital in zadremal in v sanjah nadaljeval berilo in ko pridem do konca strani — ali mi roka ne obrne kar sama od sebe lista? Na častno besedo, da je res! In pri tem se zbudim. Pa koj zopet zaspim in se mi sanja, da odhajam z doma s klobukom na glavi in z dežnikom v roki, pa se spomnim, da se nisem poslovil od žene — žalostna bo! In glej, v sanjah sem modroval: “Kaj bo žalostna, saj še Ježiš na divanu in se ji lahko vsak hip opravičiš z dobro besedo, zakaj si kar tako odšel brez slovesa!”

Ali ni čudna čudno: človeku se sanja, da sanja! Meni se to zdi strahovito zanimivo. Kakor da ima človek dve duši, takorekoč drugo v drugu, in ena se je zbudila, toda ne v istini, zbudila se je le v sanjah druge, spita pa obe! Človek ni učenjak, ali vendar smelo lahko trdim, da so te sanje velepomemben prispevek k dušeslovju!

Beseda gre sedaj učenjakom. Slovenski dušeslovci, pozor! Redka prilika! Svoji k svojim! Cena meščanska!

Tretje sanje. Sanjalo se mi je, da sva z ženo napravila izlet na goro: podobna je bila Golici in ne vem, zakaj ji je bilo ime Črni vrh. Ko sva se vračala in dospela zopet v dolino, preudarim, tako in tako, da imava do doma še debeli dve uri in da bo toliko hoje nemara presedalo ženi. Zasmilila se mi je. Kaj storiti! Pa mi pride sijajna misel: Saj hodiva le v sanjah; ako žena težko hodi, jo zbudim, pa bo hoje konec. In res, ravno po gozdni poti sva jo sekala — pa jo primem prijazno okoli glave in ji zatrobim v uho:

“Micka, če teško hodiš, saj ti ni treba — se pa zbudi!”

V drugi roki sem držal dežnik, brez dežnika ne grem nikamor; tudi v sanjah ne. Dramil sem torej ženo in se mi je sanjalo, da sem se zbudil še sam in sem se znašel namesto na gozdni poti pod Črnim vrhom doma v postelji, in kar sem objemal, ni bila glava moje žene, ampak takorekoč blazina. Toda glej čudo: dežnik sem pa le še držal v roki! V postelji, pa dežnik v roki!

Dvignil se mi je dvom, ali sem

zbujen ali še sanjam. Rekel sem sam pri sebi — čudno je, kako je nekateri človek premeten celo v sanjah — rekel sem torej: “Če si se resnično zbudil, bi ti pravzaprav moral tale dežnik izginjiti iz rok.” Gojil sem pa hkrati vendarle vročo željo, da mi lepi dežnik ostane, čeprav se zbudim. To se mi ni zdelo nemogoče. Predrzne, nove misli so se mi križale po možganih in že sem v snu koval naklepe, kako bi se dali taki in enaki koristni predmeti iz sanj reševati v neznosno draginjo praktičnega življenja. Kak velikanski preobrat bi to bil v narodnem gospodarstvu! Konec socialni bedi! Le fiksirati bo treba sanje na kak način — kaj vem, kako! Morebiti tako, kakor fotograf fiksira slike. Vse to sem preudarjal v sanjah — samemu se čudim, da sem bil tako pretkan, po navadi nisem tak.

V treh preudarkih se mi je pa pričlenjal krčiti dežnik v roki. Polagoma in vidno je ginil in — ostala je le še iztegnjena prazna roka. Na! Spričo tega jasnega dokaza sem bil sedajle prepričan, da sem zbudjen. Pa se mi je takoj dalje sanjalo, kako je naju, mene in ženo, na gozdni poti došel voz in sva se peljala domov; bil sem v galošah in sram me je bilo pred voznikom, da so raztrgani.

Torej prosim: sanjal sem, da se mi sanja, da sanjam! Neverjetno! Toda resnično! Ali imam tri duše? Jaz nič ne rečem! Nemogoče ni nič pod božjim nebom, zakaj moderna tehnika in veda in sploh kultura stoji, smelo trdim, na izrednem vrhuncu. —

(Konec prihodnjic.)

KO PRIDETE V CHICAGO

se ustavite pri John Vidmarju na Blue Island avenue. Tam dobite najboljše pijače, smodke in vedno čista snažna prenočišča.

JOHN VIDMAR,
Slovenska gostilna
2346 Blue Island ave. Chicago.

Kaj je razlika?

A. — “Kaj je razlika med beseda-mi dobro-poznan in popularen?”

B. — “Well prijatelj, jaz ti bom to razložil v enem stavku. Da boš popolnoma razumel naj služi za primer to-le: “Mr. Volstead je prav gotovo danes najbolj poznana oseba po imenu v Združenih Državah, toda kljubtemu je najmanj popularen.”

Sanje.

Osemnajsletna hčerka svoji materi vdovi: “Oh, mama Vi ste rekli, da naj denem kos “cake-a”, ki smo ga prinesli iz ženitovanja pod moje zglavje, in da se mi bo sanjalo o mojem bodočem, ki ga bom poročila?”

Mati: “Da! Ali se ti ni nič sanjalo?”

Hčerka: “In še kako lepo!”

Mati: “O katerem pa?”

Hčerka: “O tistem, ki sosedje govore, da ga boste Vi poročili.”

Prijatelj prijatelj: “Kaj si li ti misliš o teh mladih dekletah, ki nosijo škornjice in lovske hlače?”

Drugi prijatelj: “Izvrstno! Pripravljajo se na zakonski stan, kjer bodo nosile hlače!”

Naboljša CIGARETA.

POZOR IGRALCI HARMONIK

Izdelujem slovenske, nemške in kromatične harmonike, enako kakor si kdo želi. Popravljam vsakovrstne harmonike, delo garantiram, cene so zmerne. Pišite po naš cenik. Se pripravite na rojakom širom Amerike za naročila. S spoštovanjem

ANTON MERVAR,
6921 St. Clair Av., Cleveland, O.

V VASO KORIST BO!

Ako se pri pošiljanju denarje v stari kraj ali kamorkoli poslužite Vašega lastnega delavskega podjetja

“BANČNEGA ODDELKA EDINOSTI”

KATERI POŠILJA DENAR V JUGOSLAVIJO IN ZASEDENO OZEMLJE, KAKOR TUDI V VSE DRUGE DRŽAVE V EVROPI, NAJHITREJE NAJBOLJ ZANESLJIVO IN PO NAJNIŽJEM DNEVNEM KURZU.

V Jugoslaviji dostavlja vse naše pošiljatve na najbližnje poštne urade prejemnikov brez vsakega odbitka.

“LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI”

NAŠE POŠILJATVE dospejo na svoje mesto najhitreje in prejemniki nimajo nikakih sitnosti pri prejetanju denarja.

DENAR dostavljamo v jugoslovanski valuti in v efektivnih ameriških dolarjih.

NAŠE NOVE ZVEZE z staro domovino nas omogočajo, da nudimo našim rojakom boljšo postrežbo pri pošiljanju denarju, kakor najsaj bo kjerkoli drugje.

OD SEDAJ naprej bomo pošiljatelj točno obveščali o prejemu, kakor hitro bomo dobili od Ljudske Posojilnice iz Ljubljane tozadevno obvestilo.

ZA CENE denarju glejte vedno v oglasu na prvi strani našega lista. Za vse podrobnosti in pojasnila se obrnite osebno ali pismeno na:

BANČNI ODDELEK EDINOSTI

1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Rojaki podpirajte svoje lastno delavsko podjetje!

UTRINKI.

Kolikor bolj koga kritizirajo, toliko bolj je to znameje, da dobro dela.

Ako veš, da imaš prav, ne boj se ne Boga, ne hudiča, še manj pa slabih ljudi. Končno boš gotovo zmagal.

Kdor se ti veliko prilizuje in te hvali v obraz, vedi, da gotovo ni tvoj prijatelj, temveč išče sebe.

Ako imaš veliko delo pred seboj, ne boj se napak. Krepko se loti dela, skušaj delati skrajno previdno, toda delaj s silo in dosegeš boš uspeh. Pred vsem se pa nikdar ne ustraši napak, ako opaziš, da si jih naredil. Skušaj jih popraviti, kolikor se pač dajo, računaj z njimi, varuj se jih v prihodnje, vendar krepko naprej vkljub vsem tem napakam.

ZASTAVE

bandera, regalije in zlate znake za slovenska društva izdeluje najbolje in najceneje
EMIL BACHMAN,
2107 So. Hamlin avenue, Chicago, Ill.

J. KOSMACH.

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih
BARV, VARNIŠEV, ŽELEŽJA, KLJUČAVNIC IN STEKLA.
Prevzame barvanje hiš zunaj in snotrjaj, pokladam stenski papir.
Najboljše delo, nanižje cene.
Rojaki obrnite se vselej na svojega rojaka!

SLOV. KAT. PEVSKO DRUŠTVO “LIRA”

Slov. kat. pevsko društvo “Lira”, Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdina, 1053 E. 62nd St. — Pevovodja in podpredsednik: Matej Holmar, 6211 Glass ave. — Tajnik: Ig. Zupancič, 955 Addison Rd. — Blagajnik: Frank Matjašič, 6526 Schaifer ave. — Kolektor Ant. Smolič, 6411 Varian ave.
Pevske vaje so v torek, četrtek in soboto ob pol 8 uri zvečer.
Seje vsak prvi torek v mesecu v stari šoli sv. Vida.

DR. J. V. ŽUPNIK

ZOBOZDRAVNIK
6131 St. Clair Avenue in Corner E. 62nd St., nad Slovensko Banko.
Uhod je na 62nd Street.
Cleveland, Ohio.
Izvršujem zobozdravniški poklic že nad 7. let v tej okolici. Moje delo je zanesljivo.

“111” Cigarette

DOBRE so! 10¢
Kupi te cigarete, hrani denar.

PRODA SE

ševonadstropna hiša. V vsakem nadstropju je 6 sob. V stanovanjih so vse udobnosti. Hiša nosi \$36.00 renta mesečno. Pod hišo dobra klet. Cena \$3600.00. Vsa nadaljna pojasnila dobite pri lastniku na:

1748 — West 22nd Street, CHICAGO, ILL.

Naznanilo in zahvala!

Težko in z globoko potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš ljubljani soprog, oče in brat

MICHAEL ŠPILER

previden s sv. zakramenti dne 17. avgusta t. l. v Gospodu zaspal. Pokojni se je ponjšrečil 17. avgusta v železni tovarni v Steel Works. Bil je na mestu mrtve. Pogreb se je vršil 21. avgusta z veliko črno sv. mašo ob obilni udeležbi njegovih sorodnikov in prijateljev.

Pokojni se je narodil v starem kraju v Žepči vasi pri Cerkljah na Dolenjskem. Pred več leti je prišel v Ameriko in bil je od vsakega ki ga je poznal zelo priljubljen. Pokojni je spadal k društvu Slovan, števil. 3. Z. S. Z. kateri so mu tudi darovali lepe cvetlice in ga v velikem številu spremlili k zadnjemu počitku.

Temu potom se najlepše zahvaljujem vsem, ki so nas tolažili v urah pešaljšaje, in hodili kropiti pokojnega, ko je ležal na mrtvaškem odru. Prisrčna hvala vsem!

Prisrčna hvala tudi č. g. župniku za krasen govor ki so ga imeli ob krsti pokojnega v cerkvi. Njih besede so marsikaterega še trdnjeje potrdile v svetli veri. Hvala tudi mojemu bratu za tolažilo in nasvete.

Cvetlice so darovali: Družina Podloger, družina Prítekel, družina Jalovec, družina Stanko in družina Sajb-l. Vsem najiskrenejša zahvala! Ti li-bi mož, oče in brat pa spavaj mirno in večna luč naj-ti sveti, ker sv. Kri nam govori: “da vidimo se nad zvezdami!”

Zalutiči ostali: Marija Špiler, rojena Podloger, soproga, Marija, hči; brat Jožef tukaj v Pueblo, ena sestra v De Pue, Ill. in en brat v Chicagu. Starši na v stari domovini v Žepči vasi na Dolenjskem.

Pueblo, Colo., 28. avgusta 1922.

LAKOMNIK.

Ksaver Meško.

Tiho je bilo naokoli, svečano in skrivnostno kakor v cerkvi v nedeljo opoldne, kadar ni nikogar v njej, ali kleči kje v skritem kotu le posamezna bogoljubna duša, vsa pogreznjena v tihi pogovor z Bogom. Od drevesa do drevesa so se iztezale veje, drobne in tenke roke, kakor bi segale v hrepenenju druga po drugi. Od vrha do vrha se je prelivala mehka, tiha sanjavnost; zazibala je ves gozd v tajne sanje. Z nobenega drevesa ni bilo slišati glasu ptice; kakor da so vse zaspale v popoldanski utrujenosti in lenosti. Nikjer ni potrkvavala žolna in povpraševala, je li kdo doma. Sanjava, nalezljiva zaspanost gozda je premagala in uspavala celo njo, vedno tako skrbno in delavno. Še ververice, živosrbrnske nemirnice, ni bilo nikjer videti in slišati; nikjer se ni stresla veja pod lahkotno njeno težo, nobena se ni nikjer pošibila in zazibala ob drznem njenem skoku. Le v vrhovih je šumelo pritajeno in komaj slišno, kakor v polspanju, kakor v lepih, sladkih sanjah.

Kakor da je ovila in omamila vseobčna dremavost in zaspanost še njemu srce in duha, se je zleknil Tratar po dolgem na mahovino. Na hrbtu ležeč, roke sklepajoč pod glavo, je zastrmel v zelene veje in vrhove nad seboj. Čutil je, kako mu centoma pada s prsi peza, ki ga je težila in morila gori na trati, pod ognjem nebeške grmade. Misli so mu postajale gibčnejše in drznejše, mogočnejše sta se mu razmahnila volja in odločnost.

"Glej, kako prijazen, lep gozd! Kako prijetno se počiva v njem, kako hladi ob tej strašni vročini. A kaj vruga, ko bi prišel zdajle Žlebnik in bi mi videl na obrazu moje misli, da hočem namreč njegovo šumo, pa bi se razgnevil in se zadril nad menoj: "Kaj ležiš tukaj v mojem, potepuh in lenuh? Kaj mi delaš škodo, kaj mi kradeš smreke? . . . Kaj — ne kradeš jih? Z mislimi in z očmi mi jih sekaš in kradeš. Poberi se, mrcina!" — Kaj bi mu pač odgovoril? Umolkniti bi moral, zakaj prav v srce mi je mož pogledal . . . A ne boš me podil iz gozda, sosed Žlebnik. Morda mi ga še sam ponudiš. Zakaj jaz ga hočem imeti! Ali slišiš, sosed Žlebnik: hočem! In kdo se mi bo ustavljal? Ne maram, da smem samo stopiti v gozd, ne maram, da smem le leči v njegovo senco, ne, hočem, da smem brez strahu stopiti k vsakemu posameznemu drevesu in mu reči: "Moje si!" Hočem, da smem, kadarkoli se mi zljubi, zaznamovati slednje deblo in ga obsoditi: "Jutri padeš!" Hočem — in kdo mi bo branil?"

Kakor da sanja čudne, blodne sanje, so mu vrele te misli po glavi. Kakor opijanjen po njih, se je dvignil z zgornjim telesom in se podprl z desnico. Tako, napol ležeč, napol sedeč, in obenem prežeč, kakor da hoče vsak hip planiti pokoncu in se boriti z vsako nasprotno močjo, naj pride od koderkoli, se je z mračnim pogledom, ki pa je bil obenem vendar poln zmagoslavne zavesti, oziral od debla do debla.

"Moj moraš biti! Moj boš!"

IV.

"Kakšno deblo, takšen klin, kakšen oče, takšen sin," pravi ljudska modrost. A kdo na svetu se nikoli ne zmoti? Še papež! Zakaj se ne bi kdaj tudi sicer vestna in premišljena narodova modrost?

Stari Žlebnik je bil gospodar, da malo takih gori v gorah: delaven, trd, skoraj trdosrčen in skopuščen. Zdelo se je, da sta imeli v njegovem življenju odlični in odločilen pomen le dve besedi: "Delaj in varčuj!" —

A sin? Bil je ravno nasprotje očetu. Šla je govorica, da ga je, edinca, pokvarila mati s preveliko mehkostjo in ljubeznijo.

"Saj se je stari dovolj vlekel vse življenje in je pripravil vsega v izobilju" — je mislil sin sam pri sebi, večkrat v veseli pivski družbi tudi glasno in bahaško izpovedal — "kaj se naj peham še jaz kakor črna živina!"

Kakor mislil, tako delal in živel. Rajši ko za plugom je hodil za zajci in srnjaki. Ljubša od hlevov mu je bila pivnica. Prijetneje nego doma ob družinski mizi, med posli in delavci, se mu je zdelo v krčmi, v veseli, glasni družbi vinskih bratcev. Večkrat ko dobro knjigo in koristen časopis je držal v rokah kralje in škise.

Sreča je bila, da je zapovedoval na domu še oče, dasi je izročil posestvo pred gosposko že sinu. Ni dal posestva iz rok, ker se je čutil že prestarega in preslabotnega, dasi je prekoračil že petinsedemdeseto leto; ne, iz edinega enostavnega vzroka, ker se si ni hotel drugače ženiti, a hiši je bilo treba gospodinje, ker je Žlebnica pred tremi leti umrla. Zato je izročil. A vladar v hiši je ostal. Domu na srečo. Vsega huđega, kar ga je domu povzročila nebržnost, malomarnost in lahkomišelnost sinova, seve ni mogel preprečiti, navzlic vsej skrbi in krepki starokoreninarski odločnosti.

Izmed najbridkejših ran, kar jih je zadal vihravi, nepremišljeni mladi gospodar domu in staremu očetu, je bila prodaja gozda Tratarju.

Res se je celo mladi Žlebnik v prvem hipu zavezal, naravnost ustrašil, ko ga je Tratar v gostilni vprašal, hladno in mirno, kakor bi govoril o najbolj vsakdanji, brezpomembni zadevi: "Žlebnik, ali bi mi prodal gozd ob mojem travniku? Mojega se drži, mnogo pripravnejši bi bil zame, nego je, zate. Od rok ti je. In plačam ti dobro."

Ni bila navada Tratarjeva, da bi posedal po krčmah. Smilil se mu je denar, smilil se mu čas. A kadar je imel svoje načrte, kadar je iskal svojih koristi, je presedel brez pomisleka ure v gostilnici. In o čudo božje, še sam je plačeval!

Ko je mislil: "Prišel je čas, da privijem Žlebnika" je zavil nenavadno pogostoma v gostilnico. Vedel je: "Tam ga najdem gotovo." In sredi vsakdanjega, brezpomembnega, soseskoprijateljskega pogovora je napeljal besedo nenadoma na gozd, kakor spusti mlinar v hipu močan naval vode na kolo, da se mora zasukati, hoče ali noče.

"Da bi ti prodal najlepši gozd? Pa si znorel?" — se je otrešal Žlebnik pri prvih napadih, kakor se otreša zajec psa, otresti se ga ne more. "Stari me doma sne."

Tratar se je smehljaj hladno in pomilovalno.

"Pa je on gospodar ali ti, Jože?"

"Jaz! Za vruga!" je vzrojil Žlebnik, ker ga je s pravim povdankom izgovorjena beseda ranila v kmetskem ponosu. A moč silne očetove osebnosti je vplivala nanj celo sem med litre in vinske duhove. Zato je takoj pristavil krotkeje: "A vendar —"

"A če ti dam tri tisočake? Kdo ti da v sedanjih časih več ali vsaj toliko? A ker meji ravno na moje in mi je tako pri roki, pred pragom skoraj."

"Tri tisoč! Za takšen gozd! Kaj pa misliš?" se je branil Žlebnik. A na tihem je računal: "Pravzaprav lep denar. A več bo gozd vendar vreden, če kar sam od sebe ponudi toliko."

"A če ga prodaš lesnemu trgovcu — saj jih poznaš, goljufe — ali misliš, da ti bo kateri dal toliko? In vožnja v dolino, ali bo za groš? Glej, pri meni ta ne pride v račun, ker bom rabil les za dom, za streho. Zato lahko bolj plačam."

"A čemu naj prodam? Saj mi ni sile. In les postaja dan na dan dražji. Počakajmo."

JUGOSLOVANSKE NOVICE.

(Nadaljevanje 1. strani.)

vico krme bodo živali po letu surovo požrle in popasle, drugo ostane za zimo. Proti koncu zime se konji in goveda krmijo večinoma s slamo. V začetku aprila že vsako leto pasejo in vsa živina shujša, da se v več mesecih komaj popravi. To je vzgledna živinoreja grofovega oskrbnika Nemca Gumpert. V poprejšnjih časih je grajščina porabila veliko umetnih gnojil, da je imela dosti krme in lepo živino. Zraven je pa še siromakom prodala veliko trave. Dandanes nihče nič ne dobi. Grof ima 20 krav in dosti vprežne živine, siromak pa še ene kravice ne more preživeti. Lepo skrbi agrarna reforma za naše siromake.

Razbojniki v Beogradu. Iz obširnega poročila pod tem naslovom v "Balkanu" posnamemo sledeče: V ponedeljek dopoldne sta dva okrog 20 letna lopova izvršila poskus umora in rop v bližini beogradskega vseučilišča. Roparja sta Branko Vasič iz Osjeka in Filip Vladimir iz Dunaja. Filip je bil nekaj časa tudi v Mariboru, zaposlen pri tvrdki bratje Tavčar. Oba zločinca sta se dogovorila, da napadeta advokata Grubiča, mu odvzameta ključke od blagajne in pobereta denar. V ta namen sta ga speljala pod izgovorom, da je počila vodovodna cev v klet, kjer sta z revolverjem pobila Grubiča na tla in mu odvzela ključke. Toda krik napadenega ju je preplašil, da sta oba zbežala in pustila žrtev nezavestno ležati v krvi. Policija je bila takoj na licu mesta in oba napadalca dohitela in vjela v vseučilišni kleti. Med tem se je nabrala velika množica občinstva pred vseučiliščem in hotela dejansko napasti roparje. Vasič in Filip se nahajata sedaj pod ključem.

Kdo je prvi pil kavo? Leta 1258. je umrl Ebul Hasan Šedeli. Ta mož je bil mohamedanski puščavnik. Izbacnili so ga iz nekega samostana, potikal se je v puščavi blizu mesta Mokka v Arabiji. Vsled lakote je kahal zrna nekega grma, ki je tamkaj divji rastel, ter je pil tisto vodo. Dva prijatelja sta ga obiskala, pila sta tudi tisto vodo ter sta ozdravela. Šeik masta Mokke je najditelja kave zelo odlikoval. Od tistega časa se pije zdaj tako imenitna kava. Leta 1554. so se ustanovile prve kavarne v Carigradu, leta 1683 pa na Dunaju.

Strela ubila mater in sina. Pri nevihti dne 2. t. m. zvečer je v okolici Svečine udarila v graščinsko viničarjijo na Špičniku, v kateri je bila družina viničarja Kranjca. Strela je ubila ženo in 21-letnega sina Petra, medtem ko se mlajšim otrokom ni ničesar zgodilo.

ŠIRITE LIST "EDINOST!"

GOSPODINJA

PREMIŠLJUJE TRIKAT NA DAN.

Premišljuje: kaj bo pripravila za zajutrek, za kosilo in večerjo. Najbolj jo pa teži to, kje si bo kupila potrebne stvari za jedila. Odgovor na to je ta: V vaši sredini je "Slovenska mesnica!"

MATH. KREMESEC

SLOVENSKI MESAR

1912 West 22nd Street

Chicago, Ill.

Phone: Canal 6319.

Pri njemu se dobi vedno najboljšo vsak dan sveže meso, suho po domačem načinu prekajeno meso in prave domače "Kranjske klobase", doma narejene po slov. receptu. Gospodinje zapomnite si to!

NOVE SPOMLADANSKE OBLEKE Z DVOJNIMI HLAČAMI

smo ravnokar prejeli in jih imate na izbero v vsakovrstni velikosti in barvah. V vašo korist bo, da pridete in si izberete eno izmed teh oblek.

MODA IN PRAVILNOST teh oblek ste natančni in vseh podrobnosti in Vi ste lahko zagotovljeni, da boste dobili za Vaš denar najboljšo obleko. Mi ne prodajamo ničesar, kot kar je dobro in najboljšo.

MI VAS VABIMO, da pridete v našo prodajalno in si ogledate našo bogato zalogo spomladanskih oblek, ki jih prodajamo sedaj od \$25.00, \$30.00, \$35.00, \$40.00 in \$50.00 in z vsako obleko damo dvojne hlače.

Naša prodajalna je odprta ob večerih vsak torek, četrtek in soboto.

Naša prodajalna je odprta vsako nedeljo dopoldne.

JELINEK & MAYER

1800 to 1808 BLUE ISLAND AVE. Corner 18th Street Chicago, Ill.

Pripravite se za neodvisnost!

Začnite se sedaj pripravljati na denarno neodvisnost s tem, da začnete vlagati v hranilni oddelček v Kaspar State Bank.

Čim prej začnete, prej se vam bodo pokazale lepe priložnosti in uspeh. Ko boste imeli denar na banki, boste čutili v sebi moč za napredek in postali boste samozavedni.

Konservativna in varna banka. Ima vse bančne zmožnosti. Bančna moč nad dvanajst milijonov dolarjev.

KASPAR STATE BANK

BLUE ISLAND AVE. CORNER 19th STREET

POŠILJAMO DENAR V JUGOSLAVIJO po najnižji kurzni ceni.

PRODAJEMO ŠIFKARTE za potovanje v staro domovino in nazaj na vse linije.

Varna banka, kamor nalagate svoj denar.